

Gymnázium Jiřího Ortena, Kutná Hora

Předmět: **Základy společenských věd (ZSV)**
 Náplň: **Sociologie, ekonomie a části oboru Člověk a svět práce**
 Třída: **2. ročník a sexta**
 Počet hodin: 2 hodiny týdně
 Pomůcky: PC, dataprojektor, odborné publikace, dokumentární filmy

Téma	Školní výstupy	Učivo (pojmy)	Průřezová témata Poznámky
Sociologie a sociologický výzkum	<ul style="list-style-type: none"> • Uvede hlavní charakteristiky sociologie jako vědní disciplíny (vznik a vývoj, předmět a metody jejího zkoumání, základní členění, místo sociologie v systému věd) • Orientuje se v základních sociologických teoriích • Rozliší základní techniky zjišťování informací a metody sběru dat • Vyhodnotí jednoduchou statistickou informaci (procenta, průměry) • Uplatňuje společensky vhodné způsoby komunikace ve formálních i neformálních vztazích, případné neshody či konflikty s druhými lidmi řeší konstruktivním způsobem • Respektuje kulturní odlišnosti a 	sociologie sociologie obecná sociologie speciální společnost majorita minorita elita sociologický výzkum hypotéza pozorování rozhovor dotazování socializace resocializace sociální vazby mezilidská komunikace	MDV- Uživatelé Projekt: Sociologický výzkum Celoroční projekt: Totalitní režimy

Gymnázium Jiřího Ortena, Kutná Hora

Téma	Školní výstupy	Učivo (pojmy)	Průřezová témata Poznámky
	<p>rozdíly v projevu příslušníků různých sociálních skupin, na příkladech doloží, k jakým důsledkům mohou vést předsudky</p> <ul style="list-style-type: none"> •Objasní, jaký význam má sociální kontrola ve skupině a ve větších sociálních celcích •Rozliší skupiny a agregátní celky (útvary) •Určí zvláštnosti malých sociálních skupin •Chápe principy jejich klasifikace a uplatní poznatky o jejich dynamice (konflikty) 		
Společenská podstata člověka	<ul style="list-style-type: none"> •Rozumí problematice davů a kolektivního jednání •Určí vztah osobnosti a sociální role, ocení význam symbolické interakce •Objasní úlohu sociálních změn v individuálním i společenském vývoji, rozlišuje změny konstruktivní a destruktivní •Určí specifika sociálních hnutí •Rozliší pojmy veřejnost a veřejné mínění •Rozpozná sociální strukturu a osy stratifikace demografická, ekonomická politická, kulturní) 	<p>sociální pozice sociální role veřejnost veřejné mínění</p>	

Gymnázium Jiřího Ortena, Kutná Hora

Téma	Školní výstupy	Učivo (pojmy)	Průřezová témata Poznámky
Sociální struktura společnosti	<ul style="list-style-type: none"> • Rozliší pojem třídy a vrstvy • Objasní pojmy status, mobilita, prestiž a výkon • Zhodnotí problém sociální nerovnosti a sociální distance • Identifikuje vztah přírodního a kulturního, problém antropogeneze • Rozliší základní znaky instituce a organizace • Objasní principy byrokracie • Objasní vznik a utváření institucí, formování a přenos kulturních vzorců, úlohu hodnot a norem (morálka, právo, náboženství) 	stratifikace třídy vrstvy sociální status sociální mobilita byrokracie nezaměstnanost kriminalita extremismus sociální patologie prestiž sociální nerovnost antropogeneze morálka právo náboženství moc	
Člověk v rodině	<ul style="list-style-type: none"> • Charakterizuje funkce rodiny, osvětlí problematiku tzv. krize rodiny • Zhodnotí nové formy soužití, rozliší problémy sociologie věkových skupin, rozliší fáze životního cyklu 	rodina manželství registrované partnerství	
Sociální fenomény a procesy	<ul style="list-style-type: none"> • Orientuje se ve vztahu kategorie státu a moci, objasní problém legitimacy moci • Vymezí znaky národa a pochopí význam etnických vztahů 	etnikum národ rasismus xenofobie holocaust šoa	

Gymnázium Jiřího Ortena, Kutná Hora

Téma	Školní výstupy	Učivo (pojmy)	Průřezová témata Poznámky
	<ul style="list-style-type: none"> • Uvědomí si rizika nesnášenlivosti mezi lidmi 	legitimita moci legálnost moci	
Příroda, kultura a společnost	<ul style="list-style-type: none"> • Identifikuje praktické důsledky adaptace a asimilace • Charakterizuje společenské změny (revoluce, evoluce, pokrok) • Porovná obecné charakteristiky procesů na makro a mikroúrovni • Charakterizuje základní znaky tzv. postindustriální a postmoderní společnosti • Vyloží kritéria vymezení společnosti hojnosti, konzumu, volného času či masové kultury <ul style="list-style-type: none"> • Rozliší na příkladu pojmy volný čas a životní styl • Vysvětlí úlohu masmédií, pojmy komunikace, jazyk • Aplikuje sociologický pohled na podnik, chápe proměny přístupu k řízení 	kultura druhá kultura adaptace asimilace revoluce evoluce postindustriální společnost postmoderní společnost konzumní společnost masová kultura masmédia	MDV - Účinky mediální produkce a vliv médií Rozbor reklamy nebo mediálního sdělení z hlediska použité strategie a účinku na posluchače
Ekonomie	<ul style="list-style-type: none"> • Vysvětlí na základě konkrétní, reálné a aktuální situace ve společnosti mechanismy 	ekonomie ekonomika mikroekonomie makroekonomie	Dobrovolný projekt: Firma

Gymnázium Jiřího Ortena, Kutná Hora

Téma	Školní výstupy	Učivo (pojmy)	Průřezová témata Poznámky
	<p>fungování trhu</p> <ul style="list-style-type: none"> • Stanoví cenu jako součet nákladů, zisku a DPH, vysvětlí, jak se cena liší podle typu zákazníků, místa či období • Objasní důvody kolísání cen zboží či pracovní síly na trhu podle vývoje nabídky a poptávky • Rozpozná běžné cenové triky (cena bez DPH aj.) a klamavé nabídky • Rozlišuje a porovnává praktické využití jednotlivých forem podnikání • Posoudí, která forma podnikání je v konkrétní situaci nejvýhodnější • Posoudí výhody a rizika podnikání v porovnání se zaměstnáním • Uvede, jak postupovat při zakládání vlastní podnikatelské činnosti a jak zažádat o živnostenské oprávnění 	<p>..</p> <p>základní ekonomická otázka trh tržní mechanismus poptávka nabídka cena výnosy zisk podnikání domácnosti firmy stát</p>	
<p>Národní hospodářství a úloha státu v ekonomice</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Analyzuje skrytý obsah reklamy, kriticky posuzuje podíl marketingu na úspěchu výrobku na trhu • Vysvětlí praktický význam 	<p>státní rozpočet příjmy státu výdaje státu daně daňové přiznání nezaměstnanost</p>	

Gymnázium Jiřího Ortena, Kutná Hora

Téma	Školní výstupy	Učivo (pojmy)	Průřezová témata Poznámky
	<p>ekonomie pro člověka</p> <ul style="list-style-type: none"> • Vysvětlí úlohu trhu v ekonomice • Na konkrétním případě odhadne vývoj poptávky, nabídky a ceny na trhu • Vysvětlí příčiny a podstatu tržního selhání • Na příkladu vysvětlí • pojmy náklady, výnosy, zisk • Na konkrétních příkladech porovná výhody a rizika podnikání a zaměstnání • Objasní základní principy fungování systému příjmů a výdajů státu • Rozlišuje základní typy daní, rozlišuje, na které jeho činnosti se zdaňovací povinnost vztahuje • Uvede, jakým způsobem podá daňové přiznání, především k dani z příjmu, jak provede základní výpočty daní a zjistí výši sociálního a zdravotního pojištění • Na základě aktuálních mediálních informací posoudí vliv nejdůležitějších ekonomických ukazatelů na změny v životní úrovni občanů 	<p>inflace HDP saldo obchodní a platební bilance rekvalifikace úřad práce</p>	

Gymnázium Jiřího Ortena, Kutná Hora

Téma	Školní výstupy	Učivo (pojmy)	Průřezová témata Poznámky
	<ul style="list-style-type: none"> •Uvede podstatu inflace a její důsledky na příjmy obyvatelstva, vklady a úvěry, dlouhodobé finanční plánování •Uvede příklady, jak se důsledkům inflace bránit •Vypočítá životní minimum své domácnosti a zažádá o sociální dávku, na kterou má nárok •Objasní funkci podpory v nezaměstnanosti, funkci úřadů práce a personálních agentur •Vyhledá informace o zaměstnání a rekvalifikaci v různých typech médií •Na konkrétním příkladu posoudí vývoj makroekonomických ukazatelů a jejich vliv na životní úroveň občanů •Uvede konkrétní příklady zásahů státu do tržní ekonomiky •Na příkladech zásahu státu do ekonomiky (např. snížení daní, zvýšení úroků atd.) odhadne, jaké ekonomické cíle vláda či parlament sledují a jaký vliv mají na sociálně - ekonomické postavení jednotlivých skupin občanů 		

Gymnázium Jiřího Ortena, Kutná Hora

Téma	Školní výstupy	Učivo (pojmy)	Průřezová témata Poznámky
	<ul style="list-style-type: none"> • Na příkladech objasní, jak občan přispívá do státního rozpočtu a co z něho získává (příjmové a výdajové položky státního rozpočtu) • Rozliší způsob úhrady přímých a nepřímých daní • Na příkladu konkrétní situace posoudí, které sociální dávky může využít a kde získá bližší informace o jejich poskytování • Používá nejběžnější platební nástroje, smění peníze za použití kurzovního lístku • Rozliší pravidelné a nepravidelné příjmy a výdaje a na základě toho sestaví rozpočet domácnosti • Navrhne, jak řešit schodkový rozpočet a jak naložit s přebytkovým rozpočtem domácnosti • Na příkladu vysvětlí, jak uplatňovat práva spotřebitele (při nákupu zboží a služeb, včetně produktů finančního trhu) 		
Finance	<ul style="list-style-type: none"> • Vybere nejvýhodnější úvěrový produkt s ohledem na své potřeby a zdůvodní svou volbu, posoudí způsoby zajištění úvěru 	peníze cenné papíry burza banka	

Gymnázium Jiřího Ortena, Kutná Hora

Téma	Školní výstupy	Učivo (pojmy)	Průřezová témata Poznámky
	<p>a vysvětlí, jak se vyvarovat předlužení</p> <ul style="list-style-type: none"> • Vysvětlí způsoby stanovení úrokových sazeb a rozdíl mezi úrokovou sazbou a RPSN • Vybere nejvýhodnější pojistný produkt s ohledem na své potřeby • Objasní funkci ČNB a její vliv na činnost komerčních bank • Využívá moderní formy bankovních služeb, včetně moderních informačních a telekomunikačních prostředků platebního styku • Charakterizuje a rozliší jednotlivé formy peněz a objasní jejich funkci • Na příkladech odliší funkci centrální banky a obchodních bank • Orientuje se v jednotlivých formách placení a v příslušných platebních dokladech • Navrhne a posoudí možnosti financování svých potřeb (spoření, úvěry, leasing) • Navrhne a posoudí řešení situace nedostatku finančních 	<p>centrální banka úvěr spoření pojištění investice rozpočet domácnosti RPSN</p>	

Gymnázium Jiřího Ortena, Kutná Hora

Téma	Školní výstupy	Učivo (pojmy)	Průřezová témata Poznámky
	<p>prostředků</p> <ul style="list-style-type: none"> • Na příkladech odliší zákonné a smluvní pojištění • Na konkrétních příkladech rozliší různé formy investic a posoudí jejich výnosnost a riziko 		
Člověk ve sféře práce a organizace	<ul style="list-style-type: none"> • Rozpozná běžné cenové triky (cena bez DPH aj.) a klamavé nabídky • Rozlišuje a porovnává praktické využití jednotlivých forem podnikání • Posoudí, která forma podnikání je v konkrétní situaci nejvýhodnější • Posoudí výhody a rizika podnikání v porovnání se zaměstnáním 	<p>podnikatel zaměstnanec zaměstnavatel podnikání fyzická osoba právnícká osoba hrubá mzda superhrubá mzda čistá mzda</p>	
Člověk a svět práce	<ul style="list-style-type: none"> • Vyhotoví potřebnou dokumentaci pro přijímací řízení k dalšímu studiu i ve zvolené profesi • Vhodně prezentuje vlastní osobu a práci, vhodně vystupuje při přijímacím pohovoru nebo konkurzu • Reflektuje význam práce pro psychické zdraví člověka, vytvoří si vyvážený pracovní 	<p>timing pohovor konkurz výběrové řízení životopis</p>	Dobrovolný projekt: Konkurzní řízení

Gymnázium Jiřího Ortena, Kutná Hora

Téma	Školní výstupy	Učivo (pojmy)	Průřezová témata Poznámky
	<p>rozvrh s ohledem na své osobní vztahy</p> <ul style="list-style-type: none"> • Založí si své portfolio • Posoudí profesní poptávku na českém i evropském trhu práce a pružně na ni reaguje dalším vzděláváním • Posoudí profesní a vzdělávací nabídku vztahující se k jeho profesní volbě a kariéře • Vymezí potřebné předpoklady k získání určitého pracovního místa (zdravotní, osobnostní, kvalifikační) • Vysvětlí rozdíl mezi úkolovou a časovou mzdou, hrubou a čistou mzdou, nominální a reálnou mzdou • Uvede, kde získá informace o možnostech a podmínkách zaměstnání, pomoci v nezaměstnanosti (informační, poradenské a zprostředkovatelské služby) • Na příkladech uvede, kde získá informace o možnostech samostatného podnikání 		